

JOHAN ROJER:

IZSELJENCI

ROMAN

(Iz Norveščine prevedel Božo Vodušek)

(Nadaljevanje)

III.

Drugi dan stoji na griču pred cerkvijo Erik Foss, ki je prišel iz Amerike, in ljudje se zbirajo okoli njega. Može dvigajo glave, sprašujejo, poslušajo in gledajo. Velik in blede je, z rjavo brado. Oblečen je kakor gospod. Ovrtnik in kravato nosi in rjavo gosposko suknjo, visok klobuk in bleščeče se čevlje. Vendar po pesteh se mu vidi, da prihaja od trdega dela. Sedem let je bil na oni strani. Res je samo sin Suhe Oline, vendar postal je iz njega pravi mož. Kaj se baha? Nikakor ne. Govori počasi in s preudarkom. Vsakemu, kdor ga vpraša, odgovori. Če česa ne ve, pravi, da ne ve. Če se kak pobalin zasmije, ga pusti, kakor ga ne bi videl. Delal

je na železnici in na farmi, približno tri leta je imel lastno farmo.

Potem je stekla železnica mimo, cene so zrastle in je prodal. Zdaj namerava iti dalje na zahod, do Red Rivera. Tam se še dobi zemlja zastoj in mnogo lažje jo je obdelovati, zakaj v preri je treba plug in orati. Če koga veseli, gre lahko z njim. Pomagal mu bo, kolikor bo mogel.

Danes je on prvi izmed vseh. Župnik pride in komaj, da se mu odkrijejo. Erik Foss jim je povedal, da v Ameriki ni razločka med stanovi, da sta tam delavec in župnik enaka. Može mu le težko verjamejo. Zagledajo Brandta Lindegaarda, ki je tako imeniten, da ima v cerkvi svojo klop ob steni, s pozlačeno pre-

grajo, kakor majhna nebesa. Zagledajo lensmana. Ne pomaga nič, klobuki morajo z glave. Ampak vsi si mislijo: Čudno, v Ameriki ni nobenega razločka med stanovi.

Nazadnje se pripelje najimnitnejši izmed vseh, polkovnik z Dyrendala. Ljudje se umikajo, klobuki, klobuki! A pomislite, Erik Foss ne pozdravi nobenega izmed gospodov. "Zakaj se vendar nisi odkril!" se ves preplašen obrne nekdo k njemu.

"Jaz pozdravljam samo ljudi, ki jih poznam!" pravi Erik. Da, tako govori lahko samo Amerikanec. Tedaj se zgodi nekaj čudnega. Polkovnik obstane, premotri tujca in se nameri naravnost k njemu. Ljudje kar gledajo. Vsi se umaknejo, naenkrat je prazno okrog gnjiu.

"Ali ste vi bili v Ameriki?" vpraša polkovnik in Bog ne daj, prav zares vika fanta Suhe Oline, kakor da je najmanj kapitan.

"Da, jaz sem bil," pravi Erik. Komaj da se lahko odkrije, ko ga polkovnik nagovori. Potem pa se spet pokrije in je prav tako miren in dostojanstven kakor on. Ljudje slišijo, kako polkovnik pravi:

"Zanimalo bi me izvedeti, kako je tamkaj. Mogoče bi se ogle-

sili pri meni, kadar slučajno utegneta?"

"Lahko se oglasim," odgovori Erik Foss, kakor človek, ki rad napravi uslugo ljudem, ki so mu enaki. Polkovnik nato odide v cerkev. Vendar ljudje toliko časa ne gredo za njim, dokler Erik Foss ostane pred cerkvijo. Ali je mogoče? Ko je odšel, je bil smrskanec; eden izmed pankrtov Suhe Oline. Amerika pa ga je poslala nazaj enakega polkovniku in Dyrendala.

Morten Kvidal se ni briga za Amerikanca. Sel je v cerkev in po stopnicah na kor, kjer je pel. Tam je že sedela med drugimi dekleti Helena Noreng, cerkovnikova hči. Skoraj se je ni upal pogledati. Samo toliko je ujel, da je bila to pot v modri obleki. Kot kaki gospodični so se ji ovijale svetle kite kakor kače okoli glave. Samo za trenutek je švignila z očmi k njemu, ko pa jo je prijateljica sunila, je zardela po vsem obrazu.

Zapeli so. Prevzel ga je poseben slovesen občutek, ko se je njegov glas združil z njenim. Ozrl se je na glave, odkoder se je dvigala pesem, in bilo mu je, kakor da vsi pojejo o Heleni in o njem. Menda nihče ni opazil, kako so se njune oči znova srečale. Sredi med petjem se mu je nasmejala in lahko pokimala z glavo. Bilo je dovolj. Bilo je kakor pismo. Pomenilo je: Dobiva se, že več kje.

Znova je bil ves okraj pogreznjen v sinji pomladanski polmrak, ko je Morten zvečer odhajal z doma. Rekel je, da gre na kratek sprehod. Mati je gledala s smehljajem za njim. Da, če bi se tikaš samo nje. Zunaj ob velikem fjordu, na Sinji gori na severu in po raznih vrhovih v bližini je prižigala mladina kresove. Plameni in dim so se dvigali v nebo, ruševce je pel v planini. Morten je šel počasi čez njive. Po jelskem bregu, iz katerega bodo nekoč nastale Kvidalske njive in senozi, ter skozi gozdček z brezami se je spustil v dolino.

Stopal je lagodno, saj je poznal stezo. Že je zagledal cerkovnikovo posestvo, čigar njive so padale v bregovih k jezeru. Dospel je, kamor je hotel. Sedel je v resje in čakal.

Pri cerkovniku so se odpirala in zapirala vrata, a nje ni bilo na spregled. Čakal je, grizel vejico, ki je že vzbrstela, sok je bil sladek. Večer je potapljal v modrino hribe, hiše in jezero. Nad gorami na severu so se dvigali v nebo rumeni in temni skladi

V blag spomin

ob 13. obletnici odkar je umrla naša ljubljena in nikdar pozabljena mama in stara mama

MARY ZUPANČIČ

Svoje mile oči je zatisnila za vedno dne 31. januarja 1939.

Odkar so nesli Tebe, mama, iz hiše, in položili v temni hram, solze si Tvoji dragi brišejo, proglašamo ljubeč Tvoj smehljaj, zaman, zaman Te kličemo nazaj.

Zalujoci ostali: Tvoji ljubeči otroci in vnuki
Cleveland, Ohio, dne 31. januarja 1952.

oblasti. Pesmi? Morten se je v rahlem šumenju pomladnega večera pozibaval in na tihem prepeval. Vendar pesmi morajo biti dobre, tak večer se da prav tako izživeti v igri loka na vijolino, ali v dolgi molitvi k Večnemu.

Pesmi pa Morten nikdar ni spravil skupaj, takih, da bi bile kaj vredne. Ali bo kmalu prišla? Ali je ne bo? Lensmanov sin tudi hodi za njo. Ob svojem času postane lahko sam lensman po očetu. In to je vse kaj drugega kakor pa biti s Kvidala, kjer še ni dolgo, kar se je nesrečno obesil v sklednju.

Kar se zaslišijo koraki, grmovje se razmakne. Ona stoji pred njim gologlava, z ruto v roki, vsa vroča od teka, in se mu smehlja.

"Ne, kaj si res prišla?"
"Pst! Če naju kdo vidi! Kako se ti pa godi?"

Sedela sta v resju drug ob drugem in smeli ji je položiti roko okrog pasu. Ali vselej, ko jo je hotel poljubiti, se mu je nasmejala in izmaknila.

"Bog ti povrni, da si prišla! Ali se me še kaj spomniš?"

"Nič, čisto sem te pozabila." In ga je od strani nagajivo pogledala.

"Ali zadnje čase veliko plešeš?"

"Veliko. In ti si toliko starejši." Pogladila ga je z roko po bradi.

"Nikoli nič ne pišeš."

"Ko je pa preveč vsega, da bi pisala. Ampak nekaj sem ti prinesla." Vzel je škatlico in jo odprl. V njej je bila iz las spletena ovrtna verižica za uro.

"Ne, kaj takega! Saj to so tvoji lasje!"

"Dolgo sem jih zbiral. Kar nočejo mi izpadati."

Lahno se je dotaknil s prsti daru in ves žarel v obraz. "Ali bom zdaj dobil poljub?"

"Ne, zdaj si dovolj dobil."

"Kupil sem v mestu nekaj malega zate. Nič posebnega." Izvlekel je nekaj v papir zavitega. Nje je naenkrat bila sama rado-

V blag spomin

OB DRUGI OBLETNICI ODKAR JE UMRL NAŠ LJUBLJENI, NEPOZABNI SIN IN OČE

Adolph F. GRAJZAR

ZATISNIL JE SVOJE MILE OČI, DNE 30. JANUARJA 1950.

Kje si, sinko, kje si zlati, kje mudiš se zdaj? Kličeta Te hčerka, mati, vrni se nazaj.

Rad prišel bi hčerka, mama, gledat vaš obraz. Črna zemlja me odeva, v njej ginevam jaz.

Zalujoci ostali:

ANNA, mati
KATHLENE, hčerka.

Cleveland, Ohio, dne 31. januarja 1952.

vednost. Rdeč svilen trak za okrog vratu. "Ampak Morten!" "Drugič bom prinesel prstan."

"Prstana si ne upam nositi."

"Trak boš pa nosila?"

"Da, ko ne bo nihče videl."

"Če bi ga dobila od lensmanovega, bi ga pa nosila."

"Pojdi, že spet začenjaš s tem."

"Ne, takoj bom prenehal, samo reci, da se poročiva na pomlad."

Spet ga je pogledala po strani, to pot resno. Ali hoče, da naj se preseli k njemu na dom—takošen, kakor je? Strmela je predse in grizla bilko. Morten je videl svetlo brazgotino na njenem sencu. Bila je od tistikrat, ko je v bregu nad Kvidalom zviška padla na smuče. Takrat jo je peljal nezavestno na saneh domov.

"Ne odgovoriš mi," je rekel. "O tem sva že govorila."

"Helena, toliko stvari je, ki bi jih moral napraviti. Če bi mi ti pomagala, bi šlo hitreje."

"Na Kvidalu jih imaš veliko, ki ti bodo pomagali."

Besede so ga zabolele, kakor da ga je kdo udaril. Povesil je glavo. Res, imel je doma majhne brate in sestre. Dajati jim je moral kruha, dokler si ga sami ne bodo služili. In njegovo dekle zraven njega ne mara v tako revščino. O, ona je pametna. Starši in stara mati ji veno mer trobijo na ušesa. In kaj nima prav? Bila bi prava nesreča, če bi se takoj poročila. Ali kdaj se bosta? Če bi vedel, kdaj.

Poskusil je kljub vsemu: "Če me imaš res rada, vem, kaj boš storila."

(Dalje prihodnjič)

CHICAGO, ILLINOIS

FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING
CALL DEarborn 2-3179

REAL ESTATE
FOR SALE

4 APARTMENTS in Converted 2-Apartment—1 apartment suitable for office, 1-6 room apartment, very modern with carpeting, 1-3 room apartment completely furnished, 1-4 room unfurnished, oil heat, 2-car garage. Call owner evenings. RAdecliffe 3-4748

OAK PARK—8 room, 1½ bath, hot water, stoker heat, fireplace, good transportation. \$22,500. EUclid 3-0383, after 5 p. m.

2 FLAT BRICK — 6-6 rooms. Immediate possession. 1 apartment. Oil heat. 50x125 lot. Storms & screens steel construction. R. I. transportation. 2 car garage. 7246 So. Princeton, ABERdeen 4-8496

6 ROOM brick Georgian. Automatic oil heat and hot water heater. Venetian blinds. Immediate possession. 7646 S. Campbell Ave., REpublic 7-5336

6 ROOM, brick, modern tile bath, hot water, stoker, gas heat approved. 2 car brick garage. Sunday 1 to 5 p. m. or by appointment to 8604 S. Paulina. PROspect 6-6286, by owner: \$15,000—\$6,400 needed.

2 FLAT brick, 5 and 6 rooms, 2nd floor vacant, 1st floor heated. Price \$14,000, need \$6,000 down. 5648 S. Hermitage. Do not disturb tenant. Owner, CEDarcrest 3-1597

BUSINESS OPPORTUNITY

PHOTO FINISHING PLANT — Must sell on account of other interests; well established; modern equipment; good income; wonderful opportunity for right person. Experience in Photography not necessary. — tel. FOREst 9-8050 from 10 until 5 o'clock in the afternoon. Must see to appreciate. Excellent for Slovene Operator.

HELP WANTED MALE

WE NEED INSURANCE SALESMEN

TO CONTACT GOOD PROSPECTS FOR ALL TYPES OF INSURANCE. Here is a wonderful opportunity for good reliable men. Salary, Commission and Expenses. Unlimited earnings for men not afraid to work. Apply today and start tomorrow. Call Mr. Wm. C. Bertelle

Whitehall 4-0880

FEMALE HELP WANTED

BINDERY GIRLS

WORK NEAR HOME — SAVE TIME — SAVE CARFARE — SAVE HOURS TRAVELING. Excellent Permanent Positions with Old Established Printing Firm just Moved to Skokie. Will train those willing to learn excellent trade. "YOU'LL ENJOY WORKING HERE"

A. R. BARNES & CO.

8111 N. ST. LOUIS AVE.
CORNelia 7-6201

SKOKIE
Skokie 8500

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO'S BASEMENT
RAZPRODAJA!

Poseben nakup! Moških

aktualno 3.⁵⁰ do 4.⁹⁵

PIZAM

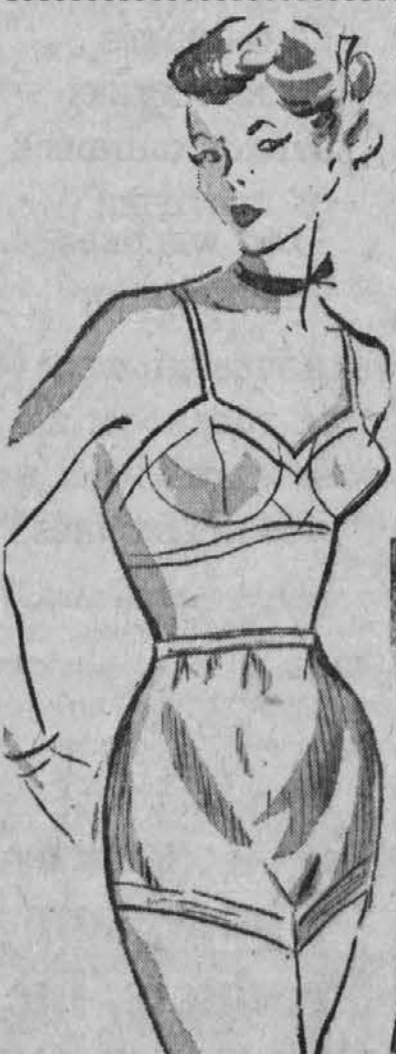
2.69
Slight
Irregulars

Moški Sanforized* broadcloth pižami. V zahtevanih pisanih barvah. Nekateri mandarin stili... nekateri pleteni zgoraj in broadcloth spodaj. Nekoliko neregularne. Mere A, B, C in D.

(*Povprečno skrajšanje 1%)

Žal, ne sprejemamo poštnih ali telefonskih naročil

The May Co's Basement oddelek z možko opravo

Posamezno zaviti v Cellophane papirju

Rayon

Campus

HLAČE

KRATKE ALI S PASOM

6 PAROV \$3

ali 54c vsak par

Ženske spodnje hlače iz rayona blaga —Vsak par je posebej zaviti v cellophane papirju. V beli, roza, plavi, maize, zeleni barvi. Mere: majhne, srednje in velike.

Poštna in telefonska naročila sprejeta za nakupe od 2.01 (davek vklj.)

Pokličite CHerry 1-3000
The May Co. Basement
Oddelek s pleteno spodnjo opravo